

Bibliotecile din raionul Leova în anul 2018: analize și rezultate

Valentina NAȘCO,
Biblioteca Publică Raională
„Valeriu Matei”, or. Leova

Rezumat: Prezentul articol reflectă o sinteză a activității bibliotecilor publice teritoriale din raionul Leova. Autorul se concentrează pe servicii de dezvoltare a competențelor utilizatorilor, parteneriate și activitățile de parteneriat.

Cuvinte-cheie: biblioteci publice teritoriale; servicii de dezvoltare a competențelor utilizatorilor; parteneriate; voluntariat.

Abstract: This article reflects a synthesis of the activity of the public libraries in Leova district. The author focuses on user skills development, partnerships, and partnership activities.

Keywords: territorial public libraries; user skills development services; partnerships; volunteering.

Bibliotecile din raionul Leova au misiunea de a servi interesele de informare, studiu, educație, lectură și recreare ale utilizatorilor din raion, oferind acces liber, gratuit și ne-discriminator la informație și cunoaștere prin baze de date și colecții de bibliotecă. Activitatea bibliotecilor contribuie la creșterea nivelului de cultură și civilizație al membrilor comunității, sprijinind și tendința de educație permanentă a acestora.

În raionul Leova activează 36 de biblioteci publice teritoriale: 29 pentru adulți și 7 pentru copii. Funcția de centru biblioteconomic pentru rețea este deținută de Biblioteca Publică Raională „Valeriu Matei” din orașul Leova.

Pentru anul 2018 bibliotecile publice teritoriale (BPT) au stabilit următoarele obiective:

- creșterea calității serviciilor bibliotecii prin organizarea și implementarea serviciilor moderne,
- creșterea rolului bibliotecii ca centru informațional, cultural și educațional,

- promovarea imaginii bibliotecii, prin servicii și produse de bibliotecă, pentru atragerea utilizatorilor.

Principalele evenimente ale anului

BPT din raionul Leova au pus accentul pe procesul de dirijare a lecturii cu utilizatorii, dezvoltarea competențelor de cultura lecturii a acestora, accesul liber la informație, dezvoltarea capacităților de gândire și cunoaștere, satisfacerea intereselor și cerințelor de informare, atragerea non-utilizatorilor la bibliotecă. În acest scop bibliotecile oferă o multitudine de servicii și produse, activități: servicii de dezvoltare a competențelor utilizatorilor, dialoguri, discuții, consemnarea aniversărilor și altor date remarcabile, concursuri, recitaluri. Bibliotecile au fost antrenate permanent în activități de comemorare și omagiere a scriitorilor naționali: Zilele Mihai Eminescu, Zilele Grigore Vieru, Zilele Ion Creangă.

Cu ocazia Zilei Mondiale a Poeziei, Biblioteca Publică Raională „Valeriu Matei”, în colaborare cu secția Cultură, Turism, Tineret și Sport și Direcția de Învățământ

din cadrul Consiliului Raional, organizează anual concursul raional „Poesis”. În anul 2018, acest concurs a ajuns la ediția a 8-a. Concursul se desfășoară în incinta Bibliotecii Publice Raionale „Valeriu Matei”, în calitate de participanți manifestându-se adulții și copiii, reprezentanți ai diverselor profesii – toți cei care sunt interesați și iubesc poezia. Participanții au fost desemnați cu diplome, premii bănești, iar cele mai reușite poezii se publică în paginile ziarului raional „Cuvântul liber”.

La fel, BPT din Leova participă anual la concursul național „La izvoarele înțelepciunii”, organizat de Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”. Printre învingătorii etapei naționale sunt mulți dintre utilizatorii BPT din Leova.

Biblioteca Publică Raională „Valeriu Matei” are un parteneriat bine stabilit cu Institutul Cultural Român „Mihai Eminescu” din Chișinău, directorul căruia este academicianul, poetul Valeriu Matei. Parteneriatul fiind organizat prin mai multe modalități, menționăm în mod deosebit expozițiile oferite de Institutul Cultural Român „Mihai Eminescu” în spațiile bibliotecii: „George Enescu – personalitate a culturii românești și universale”, „Basarabia în perioada primului război mondial”, „Nicolaus Olahus – primul umanist de origine română” și altele.

Evenimentele organizate de către BPT din raion au fost organizate în colaborare cu instituțiile școlare, preșcolare, Muzeul de Istorie și Etnografie Leova, Centrul de zi „Speranța”, Asociația Obștească „Orhidea”. La fel menționăm și implicarea nemijlocită a autorităților publice locale, care contribuie în mod direct la organizarea activităților BPT.

Unul dintre indicatorii statistici de bază a BPT din raionul Leova pentru anul 2018 – au fost întreținute relații profesionale cu 138 de parteneri.

În cadrul primei ediții a Programului Național Lectura Centrală, BPT din raionul Leova au fost prezente cu: lansarea/prezentarea Cărții jubiliare „Balade și idile” de G. Coșbuc, vizionarea videoclipurilor cu recitaluri de poezie, donații de carte „Cărți din suflet pentru suflet”, discuții pe marginea

cărții „Lumina glasului lăuntric” de Vasile Romanciuc. Bibliotecile au participat la concursurile „Cel mai activ cititor”, „Cea mai activă familie cititoare”.

Bibliotecile publice teritoriale din raion au oferit servicii prin participarea (este vorba despre bibliotecile din satele Covurului, Sărata-Răzeși și altele) la Campania Națională de promovare a lecturii „Să citim împreună”, pe baza cărților „Îngerii dispar în ploaie” de Aurelian Silvestru și „Lumina glasului lăuntric” de Vasile Romanciuc, inițierea Programului „Cu cartea la cei mici”, participarea la Campania „Ne vedem la bibliotecă”, participarea la săptămâna Lecturii și a Cărții pentru Copii.

Dintre serviciile replicate – un efect deosebit a avut „CodLab – învață coding la bibliotecă” și participarea la campania „Ora de Coding”. Deosebit de bogată în evenimente a fost Săptămâna Educației în Știința Computerelor, bibliotecile axându-se pe dezvoltarea competențelor digitale ale utilizatorilor, de utilizare a tehnologiilor și tehnicilor informaționale: „Ora poveștilor”, „Tema pentru acasă +IT”, „În drum spre casă”, „Ora de joacă”, „Calculatorul în ajutorul agriculturii”, „eGuvernare”, „Calculatorul – sprijin pentru viitoarea profesie”.

În total, în anul 2018, BPT din raionul Leova au implementat 148 de servicii moderne de bibliotecă, de care au beneficiat 5748 de utilizatori și non-utilizatori.

Sintetizând activitatea BPT în anul 2018, în mod deosebit menționăm lansarea cărții „Leova: Localități, Oameni, Tradiții” de Anatol Eremia (Chișinău, Ed. „Tehnica-Info”, 2018). Autorul cărții, Anatol Eremia, prezent la lansare, este o personalitate marcantă în domeniul onomasticii naționale, doctor habilitat în filologie, conferențiar, cercetător și consultant științific (6). Este semnificativă și prezența publicului la această activitate : toți primarii din raion, bibliotecarii și utilizatori din sate și oraș, în total 116 persoane. Au participat la lansarea cărții și Valentina Butnaru, jurnalist, președintele Asociației „Limba noastră”, Ion Ștefăniță, istoric, etnograf, jurist, publicist și cercetător științific.

La capitolul proiecte gestionate de către bibliotecă și participarea în proiecte, spe-

cificăm activitatea bibliotecii din satul Borogani în cadrul proiectului „O bibliotecă modernă – o comunitate inteligentă” în colaborare cu APL și sponsorizată de către Corpul Păcii. Scopul proiectului a fost sporirea activităților axate pe dobândirea competențelor, îmbunătățirea bazei tehnico-materiale a bibliotecii prin procurarea mobilierului în bibliotecă. Ca urmare a implementării proiectului s-a îmbunătățit imaginea bibliotecii în comunitate, iar, în mod direct, a fost creat un spațiu comod și confortabil pentru lectură, învățare, dar și recreere prin dotarea cu mobilier nou.

Aceeași bibliotecă din satul Borogani a participat la proiectul „Promovarea informației alegătorilor”, implementat de IREX și finanțat de Ambasada SUA în Republica Moldova. În cadrul acestui proiect au fost instruiți 20 de bibliotecari din bibliotecile teritoriale.

Biblioteca din satul Ceadâr a participat în colaborare cu APL de nivelul I-i la proiectul „Parcul de jocuri”. Proiectul a fost orientat pentru amenajarea parcului de jocuri pentru copii, iar implicarea bibliotecii prin activități specifice a avut drept urmare atragerea a 28 de utilizatori noi din familii vulnerabile.

Pe parcursul anului 2018 biblioteca publică teritorială din satul Sîrma a avut o colaborare intensă cu APL, cu SRL „Roua Pisicului”, grădinița de copii „Andrieș”. Drept urmare a acestor colaborări, în bibliotecă s-a efectuat reparația capitală în sumă de 100 000 de lei, s-a procurat mobilier nou, aparat pentru aer condiționat, jaluzele, covor. În biblioteca din satul Sîrma este implementat serviciul „Copii creativi”, care acoperă necesitățile informaționale și documentare, dar și de comunicare, de dezvoltare a competențelor a 32 de utilizatori.

Un aspect foarte important care ține de crearea și promovarea imaginii pozitive a bibliotecii, buna calitate a serviciilor și produselor oferite comunității – voluntariatul în bibliotecă. Este semnificativă în acest sens experiența bibliotecii publice Filipeni, care în parteneriat cu gimnaziul și Casa de Cultură au organizat activități de voluntariat cu genericul „Dăruiește un zâmbet pentru aproapele tău”. Participanții au vizitat persoanele țintuite, împărțindu-le ajutoare

materiale. Pe parcursul anului, bibliotecile teritoriale din raion au colaborat cu 110 voluntari.

Imaginea bibliotecii este oglindită în presa atât locală, cât și națională: „Omagiu adus domnitorului Ștefan cel Mare” („Gazeta de Sud”, 19 octombrie 2018); „Educație prin joc” („Realități culturale”, nr. 4, aprilie 2018); „Ce pot face două mâni dibace” („Revista pentru copii și adolescenți”, nr. 294-295, 2018); „Centenarul Marii Uniri 1918-2018” („Cuvântul liber”, 7 decembrie 2018).

Pentru promovarea bibliotecilor publice teritoriale în anul 2018 au fost realizate 1564 de postări pe rețelele de socializare, acestea fiind vizualizate de 6156 de persoane.

Pe parcursul anului 2018 bibliotecarii din raion, 42 la număr, au participat la seminare metodice organizate sistematic de către centrul biblioteconomic teritorial, de exemplu cu teme:

- Analiza raportului și programului de activitate,
- Raportarea lunara ORT a bibliotecilor teritoriale,
- Implementarea serviciilor moderne de bibliotecă. Istorii de succes,
- Impactul activității bibliotecii publice: de ce trebuie analizat?

Centrul biblioteconomic teritorial a organizat și mese rotunde pentru bibliotecari cu teme, cum ar fi:

- Instrumente de promovare a serviciilor moderne de bibliotecă,
- Dezvoltarea abilităților bibliotecarului modern,
- Promovarea informării Alegătorului.

Specialiștii bibliotecilor publice teritoriale din satele Tigheci și Borogani au avut oportunitatea să participe la activități de formare, organizate de Corpul Păcii în Moldova:

- Planul de marketing privind promovarea bibliotecii,
 - Pregătirea profesională a bibliotecarului,
 - Desfășurarea activităților în bibliotecă,
 - Starea edificiului: oportunități de îmbunătățire,
 - Dotarea bibliotecii cu mobilier și alte mijloace fixe,
 - Planificarea și realizarea unui proiect.
- Numărul personalului de specialitate

din rețeaua bibliotecilor publice teritoriale din raionul Leova este neschimbat în comparație cu anul 2017: 42 de persoane. Din punct de vedere al deținerii categoriei de calificare aceștia pot fi prezentați:

<i>Categoria de calificare</i>	<i>Anul 2017</i>	<i>Anul 2018</i>
Superioară	1	1
Întâi	4	6
A doua	12	13

BPT din raion optează activ pentru utilizarea tehnicilor și tehnologiilor informaționale în prestarea serviciilor informaționale și documentare. Parcul tehnic al BPT deține:

Echipamente	2017	2018
Calculatoare	126	138
Imprimante	4	7
Foto-copiatoare	1	4
Tablete	2	13

Bibliotecile din raion s-au modernizat și oferă un număr mare de produse și servicii, în pofida reducerii numărului populației și corespunzător a numărului utilizatorilor de bibliotecă. Astfel, în anul 2017 de serviciile BPT au beneficiat 13 860 de utilizatori, în anul 2018 – 13426 (2, 3, 4).

Conchidem că în anul 2018 s-a redus și numărul de documente achiziționate de BPT – de la 4 102 unități materiale în anul 2017 la 2328 unități materiale în anul 2018. Această situație este determinată în mare parte de condițiile economice nefavorabile, dar considerăm că sunt necesare activități de advocacy mai insistente din partea bibliotecilor (2, 3, 4).

Considerăm că noua Lege cu privire la biblioteci (nr. 160 din 20. 07. 2017) va schimba și va spori rolul bibliotecii în comunitate, contribuind la creșterea nivelului de informare, educație și cultură al membrilor comunității.

Referințe bibliografice:

1. Lectura Central. În ajutorul activității de promovare a cărții și a lecturii ca bază pentru cunoaștere, științifică și culturală. Platforma on/off line pentru bibliotecari. Alcăt. Vera Osoianu – Filip. Chișinău: BNRM. 2017 .132 p. ISBN 978-9975-3096-6-0.
2. Raport statistic anual privind activitatea bibliotecilor publice din raionul Leova în anul 2017. Manuscris.
3. Raport statistic anual privind activitatea bibliotecilor publice din raionul Leova în anul 2018. Manuscris.
4. Raport analitic anual. Biblioteci Publice Teritoriale din raionul Leova în anul 2018. Manuscris.
5. Strategia de dezvoltare a Bibliotecii Publice Raionale „Valeriu Matei” Leova pentru anii 2015-2018. Manuscris.
6. Tătaru, Nadia. Anatol Eremia, o viață consacrată onomasticii naționale. [Accesat 1 iulie 2019]. Disponibil: <https://www.timpul.md/articol/anatol-eremia-o-viata-consacrata-onomasticii-nationale-25254.html>